

Sayın Bakan Yardımcım,
Sayın Avrupa Birliği Büyükelçimiz,
Çok değerli Kurul Başkanlarımız,
Çok değerli Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkanımız, Yardımlarımız,
Bakanlıklarımızın Teftiş Kurulu Başkanlarımız ve yardımcıları ve
Çok değerli, saygıdeğer konuklar,

Bugün gerçekten burada çok önemli bir gündemle toplanmış bulunuyoruz. Avrupa Birliğinden sağlanan 1.6 milyon Avro kaynak ile Yolsuzlukla Mücadele Politikalarının ve Uygulamalarının Koordinasyonunun Güçlendirilmesi konulu Avrupa Birliği Projesi açılış konferansında birlikteyiz. Yolsuzlukla mücadele konusu başlı başına çok önemli bir konu. Şu anda yaşadığımız ekonomik ve sosyal sorunlarımızın temelinde yer alan konuların başında yolsuzlukla mücadele konusu gelmektedir. Saydamlık, hesap verebilirlik konusunda yapmamız gereken çalışmaların önemi son derece açıktır. Yolsuzluk kavramı tabii ki dar manada da değerlendirilebilir. Ama bu kavramın içeriğini daha geniş bir şekilde değerlendirerek çözüm yolları üretmek mecburiyetinde olduğumuzu ifade etmek istiyorum. Bu çerçeveden bakıldığında zaman bir vergi mükellefiyetinin yerine getirilmemesi, primlerin eksik ödenmesi, 75 milyon insan hukukunu ilgilendiren bu konularında mükellefiyetlerin yerine getirilmemesini de acaba bu kapsam içerisinde değerlendirecek miyiz? Bir kamu yöneticisinin yapılan bir ihalede daha eksik kamu kaynağı kullanılması gerekirken daha fazla kamu kaynağı kullanılmasına neden olan uygulamalarını acaba bu kapsam içerisinde değerlendirecek miyiz? Veya bir hastanenin kamu kaynaklarını daha fazla alabilmesi için gereksiz yere tektik, tahlil ameliyat sayısını artırılmasına acaba bu kapsam içerisinde değerlendirecek miyiz? Bütün bunları birlikte değerlendirdiğimizde gerçekten yapılması gereken çok önemli işlerin olduğunu söyleyebiliriz.

Teftiş Kurulu Başkanımız konuşmasında ifade ettiği gibi, gerçekten bu konularda son 10 yıl içerisinde bakıldığında zaman çok önemli düzenlemelerin hayatta bir bir geçtiğini görüyoruz. Bu anlamda özellikle 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol kanunu ile harcamalarımızda, harcama sistemimizde çok önemli düzenlemeler yapıldı, ve yapılan harcamaların usullüne uygun yapıp yapılmadığı ile ilgili önemli bir adım atılmış oldu. Burada temel ilkeler, kurallar belirlenmiş oldu. Yine bu kanunla kamu kurum kuruluşlarının faaliyet raporlarını kamuoyu ile paylaşmaları zorunluluğu getirilerek saydamlık ve şeffaflık sağlanmış oldu. Türkiye Büyük Millet Meclisi adına denetim yapan Sayıştay'ın yetkileri bu anlamda genişletildi. Kurumlarda iç denetim bilimleri ve iç kontrol sistemleri oluşturuldu. Saydamlığın artırılması ve yolsuzlukla mücadelenin güçlendirilmesi komisyonu - ki Çalışma Bakanlığımız, Sayın bakanımız bu komisyonun üyesidir- ve buna bağlı yürütme kurulu Başbakanlık Teftiş Kurulumuzun da içinde olduğu yürütme kurulu oluşturuldu. Kamu Etik Kurulu, Kamu denetçiliği bilgi edinme kurulu gibi bir takım kurumlar faaliyete geçmek suretiyle, yolsuzlukla mücadelede saydamlığın sağlanması konusunda çok önemli adımların atıldığını söyleyebiliriz.

Bu kapsamda kayıt dışı ile mücadeleyi de bu kavram içerisinde değerlendirmemizde fayda vardır diye düşünüyorum. Türkiye kayıt dışı mücadelede de son 10 yılda çok önemli mesafeler aldı. Bakınız 10 yıl önce % 50'ler diye ifade edilen kitaplarda, bilimsel, akademik dünyada, kayıt dışı oranları bugün geldiğimiz noktada %27'ler düzeyine indirildi. Bu tabii ki yeterli değil, bu konuda daha fazla çalışmalar yapmak yükümlülüğümüz var. Bu anlamda Gelir İdaresi Başkanlığımızın kurulması, Mali Suçları Araştırma Kurulu başkanlığımızın kurulması, Gelir İdaresi Başkanlığımızla Sosyal Güvenlik Kurumunun birlikte yapmış olduğu çalışmalar önemlidir diye düşünüyorum. Kayıt dışıyla mücadelede önemli yol alınmasındaki en önemli etmenlerden bir tanesi de veriye ulaşımın sağlanmasıdır. Bu konuda bir örnek vermek istiyorum: Sosyal Güvenlik Kurumunda örneğin 60'a yakın kurum ve kuruluşta yapılan protokoller çerçevesinde son 3 yıl içerisinde 1,5 milyon kayıt dışı kayıt altına alınmıştır. 80 000 iş yeri kayıt altına alınmıştır.

Veriye ulaşımının önündeki engelleri ortadan kaldırmak yetkili kamu kurumun ve kuruluşların bilgiye ulaşmanın önündeki engelleri kaldırmakla bu sorunu çok önemli ölçüde ortadan kaldırdığımızı görüyoruz. Gerçek ve tüzel kişilerin iktisadi anlamda kıymet ifade eden menkul ve gayrimenkullerine kamunun belli otoritelerinin mutlaka ulaşması gerekiyor. Bu ulaşma sağlandı zaman, bununla ilgili teknik altyapı kurulduğu zaman, kayıt dışı sorununu çok önemli ölçüde ortadan kaldırmış oluyoruz. Bakanlığımız ile ilgili, yolsuzlukla mücadele kavramı içerisinde değerlendirilecek konularla ilgili, birkaç tane örnek vermek istiyorum: özellikle sendikalarımızla ilgili kayıtlı sendikalı işçi sayısı ve yetkili sendikaların tespiti ile ilgili düzenlemelerde yapılan mevzuat değişikliği ve otomasyon, elektronik altyapının kurulması sayesinde netlik kazanmış olduk. Bu konudaki örnek Temmuz 2009 istatistiklerinde beyana dayılı olduğu için 5 398 000 işçi beyan edilirken 3 232 000 sendikalı beyan edilmişti. Yani toplam işçilerimizin %60'ı sendikalı olarak gözüküyordu. Bu konuda yapılan yasal düzenleme ile, mevzuat düzenlemeleri ile, teknolojik altyapın ile, bu gerçek olması gereken rakamlar nedir noktasına getirildi. 1 Ocak 2013 itibari ile 10 881 000 işçi , Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine göre, ve 1 000 000 sendikalı. Bu düzenlemelerle gerçek sendikalı işçi sayısı ortaya çıktı: yaklaşık %10'lar düzeyinde olduğu net bir şekilde görülmüş oldu.

Son olarak şunu da ifade etmek istiyorum, Çalışma Bakanlığı olması nedeniyle, sağlık konusunda da son dönemlerde çok önemli çalışmalar yapıldı. Teknolojik altyapıdan yararlanmak suretiyle, örnek vermek istiyorum: sadece iki uygulama sonucunda yaklaşık 2 milyar TL en az tasarruf edildi. E-reçete uygulaması, avuç içi damar uygulamaları ile, sağlık konusunda yaşadığımız suiistimaller çok önemli ölçüde ortadan kaldırılmış oldu, ve sadece bu iki uygulamanın getirdiği ilave tasarruf 2 milyar TL civarındadır.

Dolayısıyla, bütün bu uygulamalara birlikte baktığımızda, Türkiye'de son dönemlerde, yolsuzlukla mücadele konusunda, kurumlarımızda çok önemli çalışmalar yapıldığını net bir şekilde söyleyebiliyoruz. Bu Türkiye açısından önemlidir diye düşünüyorum ve Başbakanlık Teftiş Kurulumuzun koordinasyonunda yürütülen bu çalışmalarında son derece önemli olduğunu ifade etmek istiyorum. Özellikle bugün gündeme getirilen projenin bu mücadeleye çok önemli katkılar vereceğini ifade etmek istiyorum. Emeği geçen bütün çalışma arkadaşlarımıza, aynı zamanda buradaki katılımcılara da en içten selamlarımı, saygılarımı sunuyorum, teşekkür ediyorum.

Sayın Fatih ACAR

T.C Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Müsteşarı